

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 1. Rationes ex Goslavio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

Punctum Difficul-

tatis 1.

Rationes ex Goslarvio.

OBJICIT 1. Aut Filius semper gignitur, aut aliquando desistit gigni? Si semper gignitur, ergo nunquam perfectionem assequitur, quia quod adhuc generatur, id nondum generationis terminum est consecutum, & per consequens nondum est: Si autem desinit gigni, erit mutatio aliqua in Deo, à non esse ad esse transeuntis.

RESPONDETUR. Ly semper gignitur, si sumatur pro via ad terminum nondum productum, & habitum non semper gignitur; si sumatur pro æterna quiete non transacta, nec quæ dicatur præterisse, semper gignitur. Quod in eo fundatur, quia in Deo, qui est actus secundus nec inchoatio actionum immanentium, nec desinentia datur, hinc & termini productionum divinarum, qui etiam sunt actus secundi, nec inchoationem nec desinentiam patiuntur. Et sicut si concipiamus conservationem in creatis nonnisi per modum viæ, nondum intelligitur haberi terminus, secus si concipiatur per modum termini; ita cum generatio sit una cum suo termino, eoque æterno, non debet aliter concipi, quam cum illa æterna quiete.

OBJICIT 2. Idem. Si Deus gignit, & quidem ex essentia sua, vel communicat totam essentiam Filio, vel ejus partem, aut essentia Dei multiplicatur? Nihil horum trium dici potest; Non communicatur tota essentia, quia est singularis & individua; quæ autem sunt talia pluribus non conveniunt, hinc est, ut de multis non dicantur, seu prædicentur: Non communicat etiam partem, quia non est divisibilis; non etiam multiplicatur essentia, quia Deus non esset unus, sed quot essentia, tot dii.

RESPONDETUR. Totam essentiam communicari, & licet quod singulare est, pluribus non conveniat per multiplicationem; convenit tamen pluribus per identitatem, ipsa pluralitate in ratione personæ, non in ratione naturæ considerata.

OBJICIT 3. Generatio est necessaria conservandæ speciei causa; Ergo res quæ non intereunt vel interire non possunt, nec generant, nec generantur.

RESPONDETUR. Quæ generatio est ex corruptione alterius, est necessaria conservandæ speciei causa, secus quæ non est ex corruptione, sed quæ est ex fecunditate naturæ.

OBJICIT 4. Quidquid æternum est, semper est, semper fuit, ergo debet esse talis & generatio in divinis, si datur, sed quidquid generatur, semper non fuit, sed aliquando esse cœpit; quorsum enim generaretur, si fuisset antequam esset? Ergo, &c.

RESPON-

verum sunt. Ex quo loco sic formatur argumentum. Hi tres testimonium perhibentes, vel sunt unum in persona? Et sic tres non sunt vel sunt unum essentiâ, in Trinitate personarum? Et sic datur jam, quæ negatur Trinitas, vel sunt unum consensione in testimonio, quod dici non potest: Vel enim sunt unum consensione in testimonio cum æqualitate auctoritatis in testando, vel cum inæqualitate? Si cum æqualitate, ergo unaquæque ex illis personis est Deus: Si autem est illic inæqualitas auctoritatis? Ergo Scriptura immerito de illis indistinctum loquitur; arguendusque erit S. Joannes, quod non satisfecerit debito exprimendæ inæqualitatis.

Rursum sequeretur, hunc locum non accipi conformiter ad illum alium locum, qui sequitur, tres sunt qui testimonium dant spiritus, aqua, & sanguis: Quia hæc habent æqualitatem testandi. Denique si illic est inæqualitas auctoritatis in testando, & stante hoc possunt appellari unum: bene posset dici, quod Deus & diabolus, dum uterque dicit Jobum vallatum esse Dei protectione, quod hi duo unum sint, & quod Christus & Joannes dicens quod sit Filius Dei Joannis, dici poterit, hi duo unum sunt. Imò in Græco textu non dicitur de aqua, & spiritu, quod hi tres unum sint, sed & hi tres in unum sunt, *qui in æternis deo deo æterni.*

Quod si dicas hunc locum in Evangelio Synagoga, & Germanico non haberi, id parum refert, quia hæc sunt recentiora exemplaria, loci autem hujus meminerunt PP. antiqui Hieron. August. Idem. Quem etiam ponit expressè Erasmus Roterod. edit. Argentorat.

TERTIA AUCTORITAS est ex iis, quæ adducuntur infra de Divinitate Christi & Spiritus Sancti.

QUÆSTIO II.

De persona Filii.

Postulare quidem doctrinæ ordo, ut in primis tractemus de persona Patris; sed de illa nihil controvertendum venit: De persona autem Filii non est difficultas, an sit persona; tribuunt enim illi actiones personarum, imò & Sabelliani id non negarunt, quamvis non dicerent illum distinctam personam à Patre. Sed et tota difficultas, an sit persona divina? Quod improbetur supponendum est, quod sit habens esse Divinum, quod infra probabitur; sed non distinctum naturâ; Ergo distinctum personâ. Methodo jam inchoata solvendæ sunt primum Objectiones.

DIFFICULTAS I.

Solvuntur Objectiones à ratione petita.

Non paucas jam solvimus supra agendo de Trinitate in communi, restant aliz.

RESPONDETUR. Negando subsumpti Antecedens, nec tum generabitur, quando supponitur fuisse, sed generabitur ab aeterno ut sit ab aeterno, eratque ab aeterno; quia ab aeterno generatum est. Retorqueri idem argumentum potest interrogando, quomodo aliqua creatura siue per possibile, siue per impossibile possit produci ab aeterno? Quomodoque produceretur sine hoc, quod fuisset, antequam esset?

OBJICIT 5. Quidquid generatur est posterius eo, à quo & ex quo generatur, ut etiam causa efficiens, est prior effectu.

RESPONDETUR. Verum esse antecedens de generatione temporanea. Vel ad maximum id verum esse de prioritate Originis, non durationis.

OBJICIT 6. Quidquid generatur est corruptibile: Pendent enim ab externo principio, & ex arbitrio causae efficientis.

RESPONDETUR. Negando antecedens cum sua probatione.

OBJICIT 7. Si Deus Filium generat, & Filius est ex essentia ejus genitus, & Deus potuit gignere, & Filius gigni: quia omnis actus potentiam praesupponit, ut docet Philos: Ergo ulterius Deus non potuit gignere, & Filius non potuit gigni ex Arist. 9. Met. c. 8. cò quòd contradictionis, sit eadem potentia.

RESPONDETUR. Negando sequelam cum sua probatione, quae fallit etiam in creatis, de iis, quae necessaria sunt. Et ita, duae albedines fundare possunt relationem, nunquidne possunt non fundare cum sunt? Verum ergo illud enuntiatum Arist. est de causis & principiis liberis. Immeritò etiam in Divinis, supponit, secundum Latinam phrasin, nomen causae.

Adferenda sunt hic etiam Objectiones Incarnationem concernentes.

OBJICIT 1. Idem. Deus verus invocatur per mediatorem, Filius non invocatur per mediatorem, idemque dicendum de Spiritu S. ergo non est verus Deus.

RESPONDETUR. Negando minorem, quae etiam supra Crellio negata est.

INSTAT idem. Pars laedens & laesa non potest esse mediatrix, Christus quia Deus, est pars laesa, quia homo est laedens. Ergo, &c. Quod idem fiscaliter proponi potest, vel cessit sua offensio secunda Trinitatis persona, vel non? Si cessit, ergo non potest dici pars laesa; si non cessit, quomodo manente offensione adhuc erat mediator? Et deinde si Patris & Filii, & Spiritus Sancti eadem est voluntas, quomodo Filius Patrem & Spiritum S. placat generi humano? An eadem voluntas potest simul velle & non velle.

RESPONDETUR. Negando Christum quia hominem individuum, esse partem laedentem, quia in eo nulla macula. Rursus pars laesa, non

potest esse quidem principium elicitivum actionum mediandi; potest tamen esse principium dignificativum & terminativum principii elicitivi.

Illud autem quod infert; Ergo erit pars simul laesa & non laesa, id diverso respectu verum est. Deinde ante praeviam dignificationem illarum actionum non cessit offensio jure, secunda persona; sed fuit pars laesa; post illarum tamen praevisionem non fuit pars laesa, sicut nec fuerunt aliae personae. Denique male supponitur, quòd hac voluntate, quae est communis toti Trinitati placetur Filius, sed elicitivè placat voluntas humana, dignificativè & terminativè persona divina.

OBJICIT 2. Crellius. Si secunda persona est incarnata, sequitur etiam tres reliquas personas assumpsisse humanam naturam: Etenim is assumpsit naturam humanam, cujus propria natura seu substantia eam assumpsit, cumque ea est personaliter unita; Ergo si Christi D. natura assumpsit humanam naturam, etiam Patris & Spiritus S. natura eandem assumpsit.

RESPONDETUR. Negare nos quòd natura divina assumpsit humanam, cum assumere sit personae, quae est distincta realiter ab aliis, consequenter potens terminare naturam humanam, non terminantibus aliis. Imò docemus, non potuisse assumi à divina natura humanam naturam; quia assumptio notat unionem substantialem; unio autem substantialis, supponit completivum & complebile substantiale; jam autem divina natura respectu humanae, non habet rationem completivae; ut docetur in materia de Incarnatione: Quomodo autem mediata sit illi unita natura? non est materia controversa, sed scholastica; de qua alibi. Quando autem idem objicit Sabellianismum, fallitur; nam dicimus, illas personas distingui inter se, non nominibus solis, sed essentialiter; Cujus contradictoriam docuit Sabellius.

INSTAT I. ea, quae partes habent, bene uniri possunt secundum unum & non uniri secundum aliud. In rebus autem incorporeis nulli sunt termini. Unde si natura humana unita fuit Divinae, est unita toti, & quia una subsistentia non magis ab essentia differt, quam alia, non magis erit uni subsistentiae unita natura humana quam alteri.

RESPONDETUR. Inprimis, non esse naturam humanam unionem, de qua hic, unitam naturae divinae, sed personae; licet mediata sit unita. Quid autem sit mediata uniri? Docetur in materia de Incarnatione: Ex eo autem quòd unita sit natura humana immediatè personae VERBI, non sequitur, illam esse unitam immediatè personae Patris; quia quamvis aequaliter omnes identificentur naturae; quia tamen inter se distinguuntur realiter, hinc potest immediatè uniri una, non unita alia.

INSTAT

INSTAT 2. Adhuc potius deberet illa natura humana subsistentiæ Patris subsistere, quam subsistentiæ Filii, utpote quæ in natura divina prima est. Et sicut corpus primario unitur animæ, & secundario modis ejusdem; ita primario uniti deberet personæ Patris.

RESPONDETUR. Si unio per impossibile substantialis, intercederet inter naturam divinam, & humanam, ita deberet fieri; sed hæc unio non est facta in natura.

INSTAT 3. Totâ essentiâ Trinitatis incarnata debet tota Trinitas incarnari, & cum subsistentiæ illæ extra essentiam non existant, necessesse est etiam illas subsistentias esse incarnatas.

RESPONDETUR. Jam est. Naturam non esse incarnatam: & quia ex unitate in natura arguitur incarnatas reliquas personas, id non convincit; quia ob distinctionem realem personarum, potest una terminare naturam humanam, non alia.

OBJICIT 3. Si secunda persona est incarnata, sequitur, alteram divinitatis personam deesse; nam evaluit pars Christi, ex humana & divina natura constituti; est autem de essentia personæ, ne sit pars alterius. Quod autem illa persona evaluit tunc pars; probatur: Quia natura humana est tunc pars; Ergo etiam pars est, divina natura suam subsistentiam habens, hoc est, personam divinam, quæ humanitatem assumptit.

RESPONDETUR. Inprimis, argumento non probari intentum, quia quamvis natura divina haberet rationem partis, nondum sequeretur, quod ipsa persona, quæ naturam humanam assumptit, haberet rationem partis, utpote ab illa virtualiter distincta.

Sed neque sequitur etiam naturam divinam habere rationem partis; quia ea quæ requiruntur ad conditionem partis ei non competunt, ut docetur in materia de subsistentia; sed tantum habet rationem alterius extremi, licet extremum aliud, ex suis prædicatis possit appellari, & sit etiam pars.

OBJICIT 4. Unum idemque subjectum disparata esse non possunt, nec disparata de uno eodemque dici possunt in Quid. Deus & homo disparata sint. Ergo &c.

RESPONDETUR. Unum idemque subjectum, disparata non potest esse per identitatem disparatorum, vel si sint disparata non tantum in ratione entis, sed simul etiam se non habent tanquam completivum & complebile Concedo. Unum idemque subjectum disparata esse non potest per unionem, si unum extremorum sit complebile, & aliud completivum Nego. Et hoc secundum est in nostro casu; nam natura humana disparata in ratione entis, habet rationem complebilis per personalitatem divinam. Quando autem censet, quod homo & Deus ita secum differant, sicut homo & non homo, id immerito dicitur; quia inter hominem

& Deum non est oppositio contradictoria; secus inter hominem & non hominem: Aut ad maximum talis est oppositio in ratione entis inter Deum & hominem; sicut inter hominem & non hominem; sed non est talis in ratione complebilis & completivi.

Quare autem bene prædicari possit, Homo est Deus, id inter alia rejici debet, quia ly homo non supponit pro sola natura, sed pro natura personata personæ Verbi; de persona autem Verbi in Quid potest prædicari Deus. Hæc autem propositio natura humana est Deus, simpliciter est falsa; sed hoc sensu vera, natura humana est terminata personæ divina, quæ prædicatio spectat potius ad prædicationem quasi differentiarum. Quando autem probat ex eo in Christo fore duas personas; quia persona est substantia prima intelligens, hæc definitio jam est supra negata.

OBJICIT 5. Illa ipsa natura humana in se præcisè spectata, est homo, ergo persona: Si enim non esset homo, liceret ita argumentari; Filius ille hominis non est persona. Filius Dei est Filius ille hominis. Ergo Filius Dei non est persona.

RESPONDETUR. Negando assumptum. Probatio non convincit: Quia Filius ille hominis præcisè secundum naturam humanam non est persona Concedo, sumptus cum sua personalitate, quam habet à Verbo, Nego.

INSTAT 1. Illi naturæ humanæ, competit definitio hominis.

RESPONDETUR. Ut illi competat definitio in concreto, habetur id à personalitate, ut competat in abstracto, competit illi de se. Quando autem urget inexplicabile esse, quid sit illa animalitas rationalis in abstracto? Non est enim natura universalis abstracta: Quia hæc nihil ad præsens facit; non etiam est forma hominis, sed aliquid formæ præditum. Non etiam est pars essentiæ humanæ; quid ergo erit? Quando inquam, id urget, non convincit; quia animalitas rationalis est complebile complemento personali, ut docetur, in materia de subsistentia, licet illud complebile sit in entitate individuum.

INSTAT 2. Existencia singularia non solent vocari abstracta; talis autem est illa natura humana.

RESPONDETUR. De facto illam naturam, esse unitam personalitati divinæ, adeoque abstracta non est. Casu autem quo spoliaretur persona divina, an hoc ipso redderetur subsistens? Est quæstio Philosophica, non Theologica controversæ; in omnium tamen principiis non vocaretur illa natura abstracta, sed potius existens sine personalitate; sicut anima rationalis post separationem non dicitur quid abstractum: Hoc enim importat nostras intentiones secundas.

B b

INSTAT

R. P.
MŁOD
NOWSKI
m. de Z.

VI

INSTAT 3. Subsistentia quâ caret natura humana, vel ad naturam hominis constituendam pertinet, vel non? Si non pertinet, ergo sine illa natura humana dicitur homo: Si pertinet, ergo natura humana non erit integra.

RESPONDETUR. Pertinere illam per modum termini personantis, non aliâ pertinentiâ. Unde caret illa natura sua integritate termini, non naturæ. Actiones etiam illa natura exercet, quæ sunt suppositorum, sed exercet terminata personalitate Verbi; ita ut illæ actiones exerceantur elicitive à natura humana, terminativè & suppositivè ab homine, in ratione hominis personati, constituto, per personalitatem Verbi: Beneque potest in hoc sensu dici; Humanam naturam per se non subsistere, quia habet rationem partis, nec per se stantiam habet sibi debitam, sed est in Verbo tanquam in supposito. Quare autem non evadat persona ipsa habens rationem partis? Alibi dictum.

Quando autem ex eo, quod natura humana maneat tota, infert, non posse habere rationem partis, id in materia de subsistentia refutatum est: Nam gutta est tota, & nihil illius entitatis perit post unionem cum altera gutta, & tamen post unionem habet rationem partis. Ad quid autem fuerit necessaria illa unio? non est explicare huius loci, spectat ad materiam scholasticam. Breviter dico necessariam fuisse ex suppositione ponendæ dignificationis Dei per Theandricas actiones Dei, & ex suppositione, quod vellet sibi Deus ad æqualitatem satisfieri pro mortali offensâ.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones Crellii & Eumenianorum.

OBJICIT 1. Quia si Christus esset summus ille Deus, & tamen Filius, id ex eo esset, quia esset ex essentia Patris genitus; quod ipsum est impossibile; quia sequitur, Filium esse suiipsius Filium; etenim ex cujus essentia quispiam generatur, cujus est & Filius, sed Filius ex suiipsius essentia generatur, quæ est illi communis cum Patre. Ergo, &c. Quod ipsum argumentum sic aliter proponit. Nemo ex se generatur; esset enim antequam esset; esset, quia esset causa suæ generationis; non esset? Quia generaretur. Deinde relata sunt generans & genitum, non possunt autem relata eidem, respectu eodem, eodemque tempore inesse, sunt enim opposita; oppositorum autem natura est, ut se invicem perimant, dicto modo.

RESPONDETUR. Docemus nos Catholicos, essentiam non generare; sed quod Pater generet; Si ergo essentia non generat, qui est Fi-

lius essentia Verbum adeoque suiipsius? Hoc autem quod dicimus produci à Patre ex sua essentia Filium, triplicem ferme sensum habere potest.

IMPRIMIS ne dicatur creatura esse Filius, eod quod sit productus sine concursu materiæ, seu ex nihilo subjecti; dicitur esse genitus ex essentia, quasi (abusivissimè loquendo) ipsa essentia habeat rationem principii materialis; ex hoc autem principio non sequitur, Filium generare seipsum, quia principio materiali non tribuitur generatio.

SECUNDUS sensus est, Filius est ex essentia Patris genitus: hoc est ex essentialibus principiis habet Pater, ut generet Filium, deponente essentia triplicem personalitatem, ratione suæ capacitatis, quam habet ad terminari à tribus personis: Et ex hoc, nullo modo sequitur, Filium esse Filium suiipsius, sed tantum sequitur, Filium habere essentiam, quæ exigit terminabilitatem à sua persona, & ab aliis duabus. Et si esset Filius essentia divinæ, vel hoc sensu esset ex sua essentia, quia illa diceret influxum positivum, & realem producentem filiationem, tum primum inferretur intentum Crellii; Fides autem negat hunc influxum; sine autem tali influxu, qui potest dici generare? vel hoc ab illo esse genitum?

TERTIUS Sensus potest esse, quod Filius sit genitus ex essentia Patris, hoc est, habet sibi communicatam essentiam à Patre, ex quo non sequitur, Filium esse suiipsius Filium, quia cum non essentia sit principium communicationis, sed ipse Pater, fit ut non possit dici, quod sit Filius essentia. Addi posset, ex essentia divina genitum esse Filium, sed terminatâ personalitate Patris & secundum virtualitatem dictionis; quod dicere, & quod Patrem esse, non probatur quod conveniat Filio.

OBJICIT 2. Et hoc argumentum pluribus locis urget. Ex nostris principiis sequitur dari infinitudinem personarum in Divinis; quia tota ratio generandi & spirandi stat in hoc; quia Pater seipsum intelligendo generat Filium, & uterque se amando Spiritum Sanctum spirant; hoc autem probat ulterius dari processum in generatione & spiratione: Quia ex una parte quævis persona & seipsam & alias intelligit; ex alia parte diversam atque adeo distinctam esse oportet imaginem Patris, quâ Pater est, & Filii quâ Filius est, & Spiritus S. quâ Spiritus S. est; sunt enim relata; relata autem omnia sunt opposita; oppositorum autem oppositas esse oportet imagines; pro imaginum autem diversitate ac multitudine orietur dicta diversitas, procedemusque semper in his imaginibus, productionibus, adeoque in personis.

RESPONDETUR. Negando sequelam, cuius probatio ut solvatur.

ADVERTENDUM est, quod in materiis speculativis istius mysterii dicitur, Verbum procedere